

Працько Ю.А., Данічаў А.М.,
суіскальнікі кафедры
інфармацыйных тэхналогій
у культуры

СТВАРЭННЕ МУЛЬТЫМЕДЫЙНЫХ ПРАГРАМ ЯК УМОВА ЭФЕКТЫЎНАГА АЖЫЦЦЯЎЛЕННЯ НАВУЧАЛЬНАГА ПРАЦЭСУ

Сёння камп'ютэрныя тэхналогіі ідуць па шляху развіцця тэхналогіі мультымедыя як найбольш перспектыўнай, што дазваляе павысіць цікавасць карыстальніка да працэсу навучання ў розных галінах навукі, культуры, тэхнікі. Таму мы ствараем мультымедыйныя праграмы, якія забяспечваюць найбольш спрыяльныя ўмовы правядзення навучальнага працэсу па спецыяльнасці “культуралогія” ў Беларускаім універсітэце культуры. Такая праграма можа ўключаць інфармацыю аб культурна-гістарычных каштоўнасцях, мастацкіх калектывах і выканаўцах, музычных матэрыялах і інш.

Тэхналогія стварэння мультымедыйных праграм прадугледжвае апрацоўку двух асноўных відаў ІМ — відэа і гуку.

Для стварэння інфармацыі ў выглядзе гуку выкарыстоўваюцца спецыялізаваныя тэхнічныя сродкі, якія дазваляюць рабіць яго запіс, узнаўленне і апрацоўку: магнітафон, мікшэрны пульт, гукавы працэсар, прайгравальнік кампакт-дыскаў.

Відэа ІМ можа быць статычным і дынамічным. Статычны відэа ІМ можна атрымаць пры дапамозе наступных тэхнічных сродкаў (ТС): фотаапарата і ТС вырабу фота, друку, ксеракопіі і інш.

Дынамічны відэа ІМ можа быць створаны пры дапамозе наступных тэхнічных сродкаў: відэакамеры, відэамагнітафона, працэсара апрацоўкі відэа ІМ, тэлевізара ці манітора.

Перавага аддаецца тым тэхнічным сродкам, якія дазваляюць працаваць з інфармацыяй у лічбавым выглядзе, таму што яны маюць найвышэйшую якасць запісу, шырокі дыяпазон функцыянальных магчымасцей. Вось прыклады лічбавых тэхнічных сродкаў:

— гукавы запісвальны мінідыскавы апарат тыпу “SONY-380”, носьбіт інфармацыі — міні-дыск у выглядзе дыскеты, на якую кладзецца каля 74 хвілін аўдыёзапісу. Апарат дазваляе праводзіць аперацыі мантажу фанаграм: выразку, перастаноўку, замяшчэнне частак фанаграмы, задаваць праграму ўзнаўлення гуку ў любой паслядоўнасці;

— лічбавая камера здымкі статычных відарысаў мадэлі “Quick Take 100” мае аб’ём памяці, разлічаны на 24 кадры, што захоўваюцца ў ёй у лічбавым выглядзе. Дазваляючая магчымасць камеры — каля 72 dpi — дапамагае атрымаць высакаякасныя каляровыя здымкі, што выкарыстоўваюцца ў далейшым для стварэння мультымедыйных праграм;

— відэапрацэсар тыпу “PANASONIC WJ AVE-55”, прызначаны для вырабу лінейнага мантажу відэа ў стандартах VHS і SVHS, дазваляе аб’ядноўваць відэасігнал ад чатырох крыніц, выконвае наступныя відэаэфекты: замяшчэнне кадра рознымі спосабамі (наплыў, мікшыраванне, шторка), эфект “кадр у кадры”, эфект замяшчэння кадраў (рып-праекцыя) і інш.

У Германіі, ЗША і іншых краінах у навучальных установах шырока распаўсюджаны камп’ютэры Apple Macintosh. Для стварэння мультымедыйных праграм прапануем выкарыстоўваць камп’ютэры Apple Media Tools, якія дазваляюць вырабляць гатовыя файлы праграм як для камп’ютэраў PC, так і для камп’ютэраў Macintosh з наступным запісам на CD. Гэта дазваляе прапанаваць распрацоўку праграм не толькі нашым, але і замежным навучальным установам.

Мы выкарыстоўваем камп’ютэр Quadra-700 з платай уваходу відэарысу з відэакамеры і гукавой. Праграмнае забеспячэнне дазваляе ўводзіць і змяняць відэа- і аўдыёматэрыял (Adobe Video Shop).

Работа з праграмай у камп'ютэрах Apple Media Tools разбіта на тры этапы:

1. Пошук і ўстаўка media-кампанентаў (гукавых, відэа; тэкставых, графічных файлаў).

2. Размяшчэнне інфармацыі на асобных экранах.

3. Генерацыя ствараемай праграмы. Праграма Adobe Video Shop дазваляе:

— запісваць аўдыё- і відэаінфармацыю ў файл тыпу *.mov;

— выбіраць фотафрагменты з відэакамеры і захоўваць іх у розных графічных фарматах;

— праводзіць дадатковы мантаж відэаролікаў.

Такім чынам, пры наяўнасці неабходных аўдыёвізуальных тэхнічных сродкаў падрыхтоўкі інфармацыйнага матэрыялу, мультымедыйнага камп'ютэра і адпаведнага праграмнага забеспячэння стварэнне мультымедыйных праграм з'яўляецца рэальнай перспектывай розных навучальных устаноў, асабліва ў галіне культуры.

Цяцёркіна В.У.,
студэнтка, гр. 420

ФУНКЦЫЯНАЛЬНАЯ АСІМЕТРЫЯ МОЗГУ І ІНДЫВІДУАЛЬНЫЯ АСАБЛІВАСЦІ ЎВАГІ НАВУЧЭНЦАЎ

У апошні час павялічваецца цікавасць даследчыкаў да найбольш тонкіх механізмаў нервова-псіхічных працэсаў чалавека дзеля таго, каб навучыцца імі кіраваць і выкарыстоўваць у практычнай дзейнасці.

Шматлікія даныя аб цэрэбральнай функцыянальнай асіметрыі датычаць у асноўным працы галаўнога мозгу нейкага “сярэдняга” індывідуума. Аднак мозг кожнага чалавека унікальны, як унікальны ён сам. Між тым праблема індывідуальнай своеасаблівасці функцыянальнай асіметрыі, а таксама яе сувязі з пазнавальнымі працэсамі застаецца недастаткова вывучанай. У прыватнасці, мы не